

Sygn. akt. IV Ka 328/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 czerwca 2013r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu Wydział IV Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Dorota Kropiewnicka

Sędziowie SSO Robert Zdych (spr.)

SSR del. do SO Sławomir Pałka

Protokolant Artur Łukiańczyk

przy udziale E. O. Prokuratora Prokuratury Okręgowej

po rozpoznaniu w dniu 4 czerwca 2013r.

sprawy

1. **Z. P. (1)**

2. **P. S. (1)**

oskarżonych o przestępstwo z art. 279 § 1 k.k.

na skutek apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego w Środzie Śląskiej

z dnia 8 stycznia 2013 roku sygn. akt II K 207/12

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w Środzie Śląskiej do ponownego rozpoznania.

Sygn. akt IV Ka 328/13

UZASADNIENIE

G. K. (1), Z. P. (1) i P. S. (1) zostali oskarżeni o to, że w nocy z 10/11 stycznia 2012r. na niestrzeżonym parkingu samochodowym usytuowanym przy 126 km autostrady (...) gmina K., działając wspólnie i w porozumieniu, po uprzednim wyłamaniu wkładki zamka w korku wlewowym zbiornika paliwowego samochodu ciężarowego marki S. o nr rej. (...) 53 dokonali zaboru w celu przywłaszczenia około 200 litrów oleju napędowego o wartości 1000 złotych na szkodę S. N. to jest o czyn z art. 279§1 k.k.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Środzie Śląskiej z dnia 8.01.2013r. sygn. akt II K 207/12 G. K. (1) został uznany winnym tego, że w nocy 11 stycznia 2012r. po godz. 2.30

na niestrzeżonym parkingu samochodowym usytuowanym przy 126 km autostrady (...) gmina K., działając wspólnie i w porozumieniu z nieustalonymi osobami, po uprzednim wyłamaniu wkładki zamka w korku wlewowym zbiornika paliwowego samochodu ciężarowego marki S. o nr rej. (...) 53 dokonali zaboru w celu przywłaszczenia około 200 litrów

oleju napędowego o wartości 1000 złotych na szkodę S. N. to jest czynu z art. 279§1 k.k. i za to na podstawie art. 279§1 k.k. wymierzono mu karę 1 roku pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres 3 lat próby.

Na podstawie art. 63§1 k.k. na poczet orzeczonej kary zaliczono okres zatrzymania od dnia 6.03.2012r. do dnia 7.03.2012r.

Na podstawie art. 46§1 k.k. orzeczono wobec G. K. środek karny w postaci obowiązku naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego kwoty 1000zł.

Na podstawie art. 73§1 k.k. oddano G. K. pod dozór kuratora sądowego.

Tym samym wyrokiem P. S. (1) i Z. P. (1) zostali uniewinnieni od zarzucanego im czynu.

Ponadto sąd zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. A. K. kwotę 929,88zł. tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu P. S..

Kosztami postępowania związanymi ze sprawą P. S. i A. P. obciążył Skarb Państwa, zaś G. K. zwolnił od ich ponoszenia.

Apelację od powyższego orzeczenia złożył prokurator, zarzucając błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku, mający wpływ na jego treść, a polegający na wyrażeniu poglądu, iż dowody ujawnione na rozprawie i ustalone na ich podstawie okoliczności nie są wystarczające do uznania za udowodniony fakt popełnienia przez P. S. (1) i Z. P. (1) zarzucanego im w akcie oskarżenia przestępstwa z art. 279§1 k.k. co w konsekwencji doprowadziło do uniewinnienia oskarżonych od popełnienia zarzucanego im czynu w sytuacji gdy prawidłowa i kompleksowa ocena zebranych dowodów prowadzi do wniosku przeciwnego.

Wniósł jednocześnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Apelacja jest zasadna.

W orzecznictwie sądów ugruntowany jest pogląd, że przekonanie sądu orzekającego o wiarygodności jednych dowodów i niewiarygodności innych pozostaje pod ochroną przepisu art.7 k.p.k. tylko wtedy, gdy:

- jest poprzedzone ujawnieniem w toku rozprawy głównej całokształtu okoliczności sprawy i to w sposób podyktowany obowiązkiem dochodzenia prawdy,
- stanowi wynik rozważenia wszystkich okoliczności przemawiających zarówno na korzyść jak i na niekorzyść oskarżonego,

- jest umotywowane w uzasadnieniu wyroku wystarczająco i logicznie, z uwzględnieniem wiedzy i doświadczenia życiowego(wyrok SA w Krakowie z dnia 20.02.2012r. II AKa 259/11 KZS 49/5/2012).

Lektura treści uzasadnienia zaskarżonego wyroku pozwala na jednoznaczne stwierdzenie, że reguły te Sąd Rejonowy naruszył, co doprowadziło do błędu w ustaleniach faktycznych.

Zgodzić się należy ze skarżącym, że sytuacja diametralnej zmiany wyjaśnień przez podejrzanego/oskarżonego nie jest czymś wyjątkowym w toku postępowania karnego i niewątpliwie przy ocenie wiarygodności takiego dowodu nie można stosować reguły zawartej w art. 5§2 k.p.k., tak jak uczynił to Sąd I instancji.

Wątpliwości, o jakich mowa w przepisie art. 5 § 2 k.p.k., odnoszą się do zagadnień związanych z ustaleniami faktycznymi, a więc do sytuacji, gdy z zebranego materiału dowodowego wynikają różne wersje, a żadnej z nich nie można wyeliminować drogą dostępnej weryfikacji. Nie należą natomiast do nich wątpliwości strony związane z problemami oceny dowodów (posatnow. SN z dnia 4.12.2012r. V KK 52/12 LEX nr 1277819).

Sąd orzekający w niniejszej sprawie w istocie przecież nie dysponował tylko 2 wersjami zdarzenia, lecz wieloma, gdyż każdy z oskarżonych składał wyjaśnienia.

W pierwszej kolejności obowiązkiem sądu, po odczytaniu uprzednio odmiennych wyjaśnień, było ustalenie przyczyn, dla których dana osoba złożyła uprzednio innej treści relację.

Jak wynika z treści protokołu rozprawy z dnia 11.09.2012r. oskarżeni na takie przyczyny wskazali.

Sąd nie mógł jednak poprzestać na tej czynności, lecz winien okoliczności te zweryfikować celem ustalenia ich wiarygodności.

Należy zauważyć, że co do istoty oskarżenia powoływali się na obawę przed aresztowaniem, groźby ze strony przesłuchujących ich funkcjonariuszy czy sugerowanie lub „podpowiadanie” treści wyjaśnień.

Przy czym należy zauważyć, że P. S. dokonując zmiany swych wyjaśnień w dniu 28.03.2012r. wskazał na zupełnie inną przyczynę swej pierwotnej relacji – miały to być wyjaśnienia wymyślone, czego Sąd Rejonowy nie dostrzegł, a co przeczy wszak tezie zaprezentowanej przez oskarżonego na rozprawie.

Nie można nie zwrócić uwagi na fakt, że zarówno G. K. jak i Z. P. ze względu na uprzednią karalność i kontakt z organami ścigania musieli mieć świadomość co do skutków przyznania się.

Pomimo upływu wielu miesięcy, jakie minęły od pierwszego z przesłuchań nie podjęli oni żadnych kroków, aby dokonać zmiany swych wyjaśnień.

Sąd Rejonowy, jak na to wskazuje treść protokołu rozprawy z dnia 4.12.2012r., dokonał przesłuchania kilku funkcjonariuszy policji, lecz dokonany zapis nie wskazuje by zadał im pytania dotyczące kwestii na które powoływali się oskarżeni: straszenia tymczasowym aresztowaniem, groźb karalnych, podpowiadania treści wyjaśnień.

Zeznań tych osób zresztą sąd nie omówił, a przecież winny one stanowić przecież podstawę weryfikacji podawanych przez oskarżonych okoliczności.

Sąd Rejonowy powołał się jedynie na fragment wypowiedzi świadka R. B., pomijając ich zasadniczą część przeczącą wszak twierdzeniom oskarżonych.

Należy zauważyć jednocześnie, że to nie R. B. był osobą, która dokonała przesłuchania Z. P. i P. S., lecz jak wynika z treści protokołów – P. R. (k. 33, 43).

Do zaistniałej sytuacji odnieść należy poniższą tezę.

Rolą sądu orzekającego nie jest bezkrytyczne przyjęcie za wiarygodne zeznań składanych na rozprawie i podawanego wyjaśnienia sprzeczności w stosunku do zeznań złożonych w toku postępowania przygotowawczego, ale ocena tychże zeznań i powodów sprzeczności (wyrok SA w Warszawie z dnia 21.09.2012r. II AKa 239/12 LEX nr 1220701).

Takiej oceny Sąd Rejonowy nie uczynił poprzestając na konstatacji o odmienności wersji zdarzeń opisanych przez oskarżonych i błędnym odwołaniu się do reguły zawartej w art. 5§2 k.p.k.

Oczywiście nawet zajęcie stanowiska, że na pierwotne wyjaśnienia oskarżonych nie miały wpływu żadne zewnętrzne podawane przez nich uwarunkowania wymaga oceny ich wiarygodności w oparciu o konkretne okoliczności danej sprawy.

Wskazane wyżej uchybienia, niepełność i pominięcie przy ocenie niektórych dowodów, mające wpływ na treść rozstrzygnięcia, powodowały konieczność uchylecia zaskarżonego wyroku oraz przekazania sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania w celu przeprowadzenia postępowania dowodowego w pełnym zakresie.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy niezbędne będzie ponowne wysłuchanie oskarżonych w sposób pozwalający na wyjaśnienie sprzeczności w ich dotychczasowych relacjach, zwłaszcza co do powodów dokonanych w nich zmian, w tym bezpośrednie przesłuchanie w charakterze świadka G. K. oraz funkcjonariuszy policji: R. B., G. K., K. R. i P. R. co do okoliczności powoływanych przez oskarżonych.

Po ujawnieniu pozostałych, niezbędnych dowodów (chyba że strony podniosą istotne argumenty przemawiające za przeprowadzeniem danego dowodu bezpośrednio na rozprawie), Sąd Rejonowy ponownie dokona kompleksowej oceny wszystkich dowodów, kierując się wskazaniem zawartymi m.in. w art. 7 k.p.k., art. 5 § 2 k.p.k. i art. 410 k.p.k.